

Vážený pan
MUDr. Zdeněk Hřib,
primátor hl. m. Prahy
Magistrát hl. m. Prahy
Mariánské náměstí 2
110 01 Praha 1

Praha 27. července 2021

Demolice vily architekta Viktora Beneše v Praze 5 - Smíchově, ulice Nad Výšinkou čp. 1258/15

Vážený pane primátore,

obracíme se na Vás jako zástupci předních pražských umělecko-historických institucí ve věci plánované demolice vily architekta Viktora Beneše v Praze 5 – Smíchově (ulice Nad Výšinkou čp. 1258/15) tímto otevřeným dopisem. Povolení k demolici vily, vydané Stavebním úřadem, považujeme za neakceptovatelné a věcně nesprávné a dovolujeme si na Vás apelovat ve věci jeho přezkoumání a případné revokace.

Vila Viktora Beneše byla postavená podle projektu svého majitele v letech 1909–1911 a zastupuje v tehdejší pražské vilové architektuře unikátní stylovou polohu. Architekt jí vtiskl podobu aristokratického sídla inspirovaného anglickou vilovou architekturou druhé poloviny 19. století. Tomu odpovídá jak malebná silueta Benešovy vily, akcentovaná rizality, příčně situovanými komíny a trojúhelníkovými štíty, tak i specifické směšování modernistických a velmi náročně provedených historizujících prvků, jaké v jiných soudobých vilových stavbách na pražském území nenajdeme.

Budova má velmi bohatou uměleckou a uměleckořemeslnou výzdobu a představuje tak jedinečnou ukázkou dobové představy o tzv. „Gesamtkunstwerku“ ve vilové architektuře. Cenná je její sochařská a reliéfní výzdoba, řada dochovaných interiérových prvků, jako je táflování, zákloповé stropy nebo unikátní vitrážová okna, jejichž návrhy zřejmě pocházejí od Alfonse Muchy.

Nejvýznamnější je však městotvorná hodnota stavby. Benešova vila plní nezastupitelnou roli v urbanismu vilové čtvrti Na Hřebenkách. Jak její umístění ve vyvýšené poloze, tak i její relativně velké dimenze jí vtiskly úlohu urbanistické dominanty, která formuje dálkové pohledy z Malvazinek a Cibulek na oblast Petřína, tedy směrem k Pražské památkové rezervaci, ale i průhledy Košířským údolím z Nového Města či Vyšehradu, v nichž se Benešova vila výrazně uplatňuje jako nezaměnitelná lokální dominanta. Z tohoto titulu na stavbu reaguje i podstatná část okolní mladší zástavby, a to nejen svojí velikostí, ale i svým architektonickým pojetím.

Rozhodnutí Stavebního úřadu, které povoluje odstranění předmětné stavby, považujeme z výše uvedených důvodů za odborně a principiálně neobhajitelné. Kromě toho, že je v kontradikci s principy mezinárodních smluv na ochranu kulturního a architektonického dědictví, je navíc v přímém rozporu se zákonem č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, v tomto případě konkrétně s podmínkami ochranného pásma Památkové rezervace v hlavním městě Praze, neboť odstranění stavby nepochybně radikálně změní půdorysné, hmotové a výškové konfigurace zástavby v území ochranného pásma a poruší urbanistickou kompozici, měřítko i siluetu místní zástavby.

Předem Vám, vážený pane primátore, děkujeme za pozornost, kterou budete věnovat našemu podnětu i samotné kauze, která zásadně ohrožuje urbanistický a kulturní ráz širšího pražského centra.

S úctou

PhDr. Richard Biegel, Ph.D.
ředitel Ústavu pro dějiny umění
Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

prof. PhDr. Rostislav Švácha, CSc.
předseda Uměleckohistorické společnosti

prof. PhDr. Vít Vlnas, Ph.D.
vedoucí Ústavu dějin křesťanského umění
Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy

prof. PhDr. PaedDr. Jindřich Vybíral, DSc.
rektor Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze

doc. PhDr. Tomáš Winter, Ph.D.
ředitel Ústavu dějin umění AV ČR, v. v. i.

Kopie
Mgr. Jiří Skalický
ředitel odboru památkové péče
Magistrát hl. m. Prahy

MgA. Hana Třeštíková
radní hl. m. Prahy

Petr Zeman
předseda Výboru pro územní rozvoj, územní plán a památkovou péči ZHMP